

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Gairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Cur chuige na Scoile Uile a Threorú chun Tacú le Comhpháirteanna Measúnaithe Breise

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
**Rialacha agus
Nósanna Imeachta
Obair Chúrsa
2025-2026**

**Leabhrán
Foghlama
Gairmiúla**

Gluais

Téarma	Cur síos
Obair chúrsa	is príomhghné é seo den teagasc agus foghlaim araon agus is é atá i gceist ná obair ar bith a cuireadh i gcrích thar thréimhse bhreisithe ama ina gcruthaítear mír le go ndéanfaidh an CSS measúnú seachtrach uirthi mar thoradh air.
Fíordheimhniú	próiseas ina ndéanann múinteoirí dlúthmhonatóireacht ar obair iarrthóirí agus ina ndéanann siad í a fíordheimhniú thar chéimeanna gníomhaíochta ar leith, lena chinntiú gurb é fíor-obair agus obair ar leith an iarrthóra. Dearbhaíonn príomhoide na scoile gur cuireadh an próiseas fíordheimhniú i gcrích i gcomhréir leis na Rialacha agus Nósanna Imeachta Obair Chúrsa.
Comhpháirt Measúnaithe Bhreise (CMB)	Comhpháirteanna de mheasúnú seachtrach seachas an scrúdú scríofa deiridh. Tá sé mar aidhm le CMBanna measúnú a dhéanamh ar scileanna agus ar inniúlachtaí as gach sonraíocht ábhair nach bhféadfaí measúnú a dhéanamh orthu go héasca sa scrúdú scríofa deiridh. Is téarma é CMB a úsáidtear i dtaca leis na hábhair atá tugtha isteach nó a athfhorbraíodh mar chuid de chlár Athfhorbartha na Sraithe Sinsearaí agus dá bhí sin baineann siad le hábhair ábhartha in Ardeistiméireacht 2027 agus sna blianta ina dhiaidh sin.
Scoil/Ionad Aitheanta	baineann sé seo leis an suíomh (scoil nó ionad) ina dtugann iarrthóirí faoina n-obair chúrsa, ina ndéanann siad í a fíordheimhniú agus ina gcuireann siad í isteach le measúnú a dhéanamh uirthi chuig an CSS. Is scoil nó ionad é seo atá aitheanta ag an CSS leis na scrúduithe Stáit a sheachadadh.
Údarás na Scoile	bainistíocht na scoile / an ionaid aitheanta
Príomhoide na Scoile	i rith na treorach seo, ba chóir go gclúdódh 'príomhoide' stiúrthóir ionaid nó duine eile den sórt sin atá sa phost céanna le príomhoide scoile.
Múinteoir ranga	déanann sé seo tagairt don mhúinteoir atá fostaithe ag an scoil/ionad agus atá freagrach as maoirsiú agus fíordheimhniú a dhéanamh ar an obair chúrsa ar thug iarrthóirí fúithi agus a chuir isteach í.
Iarrthóirí	scoláirí iar-bhunscoile atá curtha isteach i leith na scrúduithe Stáit.
Iarrthóirí Seachtracha	duine atá curtha isteach i leith scrúdaithe ach nach bhfuil rollaithe mar scoláire sa scoil / san ionad ina ndéanfaidh sé/sí an scrúdú.
Scoil bhunaidh / ionad bunaidh	an scoil nó an t-ionad ina bhfuil an t-iarrthóir curtha isteach lena scrúduithe scríofa a dhéanamh.
Scoil/ionad óstach	scoil nó ionad atá aitheanta ag an CSS le haghaidh na scrúduithe Stáit áit nach bhfuil iarrthóir rollaithe sa scoil, ina bhfuil obair chúrsa á déanamh le bheith curtha isteach ag an scoil seo.
Sárú Rialachán	aon iompar míchuí a dhéanann iarrthóirí, ina sáraítear na Rialacha agus Nósanna Imeachta Obair Chúrsa dá bharr, nó aon neamhghníomh nó gníomh a dhéanann iarrthóir ina gcuirtear cosc air/uirthi na Rialacháin a chomhlíonadh a bhaineann leis an obair chúrsa a chur i gcrích agus a chur isteach.
Ábhar ar an tráthchlár	ní mór go mbeadh an t-ábhar ina bhfuil an obair chúrsa á cur i gcrích ar an tráthchlár ag an scoil/ionad, agus go mbeadh an tráthchlár ar fáil don CSS. Is féidir a cheapadh go bhfuil ranganna atá eagraithe lasmuigh den ghnáthlá scoile 'ar an tráthchlár' freisin, má tá siad á gcur ar fáil go deimhin ag údarás na scoile.

Clár an Ábhair

Gluais	3	Aguisín	31
1. Réamhrá	5	Aguisín 1 – Treoirlínte maidir le tagairtí a dhéanamh in Obair Chúrsa an CSS	32
2. Cuspóir	6	Aguisín 2 – Rialacha maidir le hIntleacht Shaorga (IS) a úsáid in Obair Chúrsa an CSS	33
3. Sainmhíniú a Thabhairt ar Obair Chúrsa	7	Aguisín 3 – Ábhair ina bhfuil obair chúrsa 2026	37
4. Maidir leis na Rialacha seo	8	Aguisín 4 – Foirm Fíordheimhniúcháin P.2	38
5. Sláine Acadúil	9	Aguisín 5 – Obair chúrsa á cur isteach ag iarrthóir seachtrach P.3	39
6. Obair Chúrsa a Fhíordheimhniú	9	Aguisín 6 – Foirm um Thuairisc ar Obair Chúrsa Neamhbharántúil P.20	42
7. Neamhchomhlíonadh na Rialacha agus Nósanna Imeachta Obair Chúrsa	10	Aguisín 7 – Próiseas Fíordheimhniúcháin i Scolleanna: Seicliosta Molta chun tacú le Príomhoidí	44
8. An Scéim um Shocruithe Réasúnta ag na Scrúduithe Teistiméireachta (RACE) agus Obair Chúrsa	11	Aguisín 8 – Foirm fíordheimhniúcháin d'Iarrthóirí le scoil a aistriú – Foirm P.4	46
9. Rialacha a rialaíonn glacadh le hobair chúrsa le measúnú a dhéanamh uirthi	12	Aguisín 9 – Gníomhaíochtaí Obair Chúrsa a Chur i gCrích	48
10. Ról agus Freagrachtaí	13	Aguisín 10 – Treoir do Scoláirí agus a dTuismitheoirí/ Caomhnóirí, i dtaca le Teagasc Baile	49
11. Seacht suíomh le hobair chúrsa a fhíordheimhniú	15		
12. Nótaí maidir le Sceidealú a Dhéanamh agus Bainistíocht Ama	16		
13. Tairseach na Scoileanna	17		
14. Cabhair agus Tacaíocht	18		
15. Nós Imeachta le hobair chúrsa a ghlacadh le measúnú a dhéanamh uirthi	20		
16. Próiseas agus riachtanais ar leith maidir leis an obair chúrsa a rinneadh ar chúinsí eile a sheachadadh agus maidir le glacadh léi	22		
17. Obair chúrsa a chur isteach le measúnú a dhéanamh uirthi	24		
18. Sárú Rialachán Obair Chúrsa a bhFuil Amhras Fúthu a Phróiseáil	26		

10.3 Ról agus freagracht an phríomhoide

I gcomhréir leis na prionsabail a bhaineann le cothrom na Féinne, cothromas agus oibiachtúlacht, is é ról an phríomhoide a bheith ann seasamh leis an bpróiseas atá curtha i bhfeidhm maidir leis an obair chúrsa a chur i gcrích i ngach rang lena chinntiú go gcaitear go cóir le hiarrthóirí ar leith. Is gá don phríomhoide a chinntiú freisin go gcuirtear próiseas cóir, trédhearcach agus seasmhach i bhfeidhm laistigh den scoil (féach sampla de sheicliosta in Aguisín 7). Ós rud é go mbaineann ról an phríomhoide leis an bpróiseas le hobair chúrsa a chur i gcrích, ní gá go mbeadh aon eolas ar leith faoin ábhar aige/aici.

Is gá do phríomhoide an méid seo a leanas a chinntiú, chomh fada agus is féidir:

- Go bhfuil na múinteoirí ranga agus iarrthóirí uile ar an eola faoin bpróiseas fíordheimhniúcháin agus faoi na nósanna imeachta leis an obair chúrsa a chur isteach mar atá leagtha amach sna Rialacha agus Nósanna Imeachta Obair Chúrsa seo.

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

- Go dtuigeann na múinteoirí ranga uile an ról atá acu maidir le dlúthmhonatóireacht a dhéanamh ar obair a n-iarrthóirí agus í a fíordheimhniú thar roinnt céimeanna gníomhaíochta ar leith le linn na tréimhse leis an obair chúrsa i ngach ábhar a chur i gcrích.
- Go dtugann na múinteoirí ranga uile faoin ról seo go seasmhach agus go macánta thar na comhpháirteanna obair chúrsa uile.
- Go mbíonn na hábhair ina bhfuil obair chúrsa a chuirtear isteach le measúnú a dhéanamh uirthi ar an tráthchlár sa scoil agus ar fáil le go ndéanfaidh an CSS monatóireacht uirthi.
- Ag an gcéim deiridh den phróiseas fíordheimhniúcháin, go síníonn siad **Foirm Fíordheimhniúcháin P.2** (Aguisín 4), lena a dheimhniú go bhfuil siad sásta gur leanadh an próiseas lena chinntiú gurb é fíor-obair ar leith gach iarrthóra an obair agus gur cloíodh le Rialacha agus Nósanna Imeachta Obair Chúrsa an CSS, agus go bhfuil siad sásta go ndearna an múinteoir ranga obair gach iarrthóra a fíordheimhniú go hiomchuí.
- I gcás na n-ábhar ina gcoinnítear comhpháirt d'obair chúrsa le bheith marcáilte ag an CSS sa scoil/san ionad, ní mór d'údarás na scoile a chinntiú go ndéantar an obair chúrsa a stóráil in áit shábháilte go dtí go dtagann an próiseas scrúdúcháin (achomhairc san áireamh) chun críche.

Tabhair faoi deara:

Áit nach féidir an obair chúrsa deiridh a fíordheimhniú mar fíor-obair ar leith an iarrthóra féin, ní mór don mhúinteoir ranga agus do phríomhoide na scoile é a chur in iúl don iarrthóir agus ansin an Tuirisc maidir le hObair Chúrsa Neamhbharántúil (Próiseas P.20) a leanúint mar atá leagtha amach i gCuid 18.1 de na Rialacha agus Nósanna Imeachta Obair Chúrsa seo.

	A dhearbhu gur tugadh faoi an próiseas fiordheimhniúcháin ceart trí Fhoirm P.2 a shíniú
	A chinntiú go bhfuil cóip d'Fhoirm P.2 curtha isteach chuig an CSS sa phost agus go gcoinnítear cóip le haghaidh thaifid na scoile
	Socrú a dhéanamh leis an obair chúrsa dhigiteach a chur isteach trí Thairseach na Scoileanna

Gníomhaíocht

I ngrúpaí beaga, déan plé ar ról an mhúinteora maidir le CMBanna. Maidir le gach ceann de na ceithre lionsa, déan plé ar an dóigh ar féidir le cleachtas an mhúinteora eispéireas an scoláire a fheabhsú.

Soiléireacht

- An dtuigeann na scoláirí na hionchais?
- An bhfuil tuiscint shoiléir ann maidir le cuspóir an CMB?
- An bhfuil na critéir ratha trédhearcach?
- An dtuigeann na scoláirí na teorainneacha atá ann maidir le tacaíocht an mhúinteora?

Intuarthacht

- An bhfuil rannpháirtíocht rialta struchtúrtha ann?
- An bhfuil línte ama agus sieceálacha isteach le feiceáil?
- An dtugtar aiseolas ag tréimhsí straitéiseacha?
- An bhfuil na hionchais leanúnach ar fud na n-ábhar?

Cothromaíocht

- An bhfuil na scoláirí trína chéile mar gheall ar éilimh éagsúla?
- An bhfuil leibhéal na scaflála oiriúnach, ie. gan a bheith sa bharraíocht, gan a bheith in easnamh?
- An gcoinníonn múinteoirí teorainneacha congarach do thaisceadh?
- Cad é mar a úsáidtear am ranga?

Guth

- An mothaíonn scoláirí gur féidir leo ceisteanna a chur?
- An dtugtar spreagadh dóibh cinntí a mhíniú agus a chosaint?
- An mothaíonn siad úinéireacht ar an obair?
- An gcuirtear ceisteanna orthu maidir leis an eispéireas?

Gníomhaíocht

Smaoinigh - Péireáil - Roinn

Cad iad na prótacail / cleachtais choiteanna atá de dhíth?

Cad é mar a chuirfear iad sin in iúl do scoláirí agus do thuismitheoirí?

Ceisteanna na Scoile Uile maidir le CMBanna

<p>Cá háit a bhfuil measúnú ar nós CMBanna in úsáid inár scoil cheana féin?</p>	
<p>Cad iad na córais atá ann cheana féin a thacaíonn chun obair thionscadail a fhírdheimhniú?</p>	
<p>An dtugann Polasaí na scoile um Mheasúnú faoi phróisis CMBanna? An ndéantar tagairt don fhíordheimhniú?</p>	
<p>Cad é an tsoiléireacht agus an tacaíocht a d'fhéadfadh a bheith de dhíth ag leibhéal na scoile uile maidir le:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tagairtí• IS a úsáid• Aiseolas• Eile	
<p>Cad é ba cheart do scoláirí agus do thuismitheoirí a thuiscint maidir le CMBanna?</p>	